

foto ANP

'M'ag ze een plakje worst?' Nee dank u, luidde steevast het antwoord van Nanette van der Pol, als dochter Femke (nu bijna 7) iets lekkers kreeg aangeboden. Behalve op woede-uitbarstingen van haar kind kwam dat haar regelmatig op lelijke blikken van omstanders te staan. Om er vanaf te zijn, zei Van der Pol na verloop van tijd dat Femke allergisch was. Dan stuitte ze niet op onbegrip. Raar, want obesitas, ofwel ernstig overgewicht, is een erkende, chronische ziekte en in z'n ergste vorm zelfs levensbedreigend. Een aandoening waar een groeiend aantal kinderen onder gebukt gaat: nu is nog één op de zes kinderen te zwaar, in 2015 waarschijnlijk opgelopen tot één op de vijf. Femkes fotoalbum toont jong Hollands welvaren. Wolk van een baby, knappe, mollige dreumes, blozende, dikke kleuter. Negen maanden oud was Femke toen haar ouders op het consultatiebureau te horen kregen dat ze 'obees' was. Verbaasd, want aan supersizen op z'n Amerikaans deden ze thuis niet; er werd gezond en gevarieerd gegeten. En Femke liep nog niet eens. Wel leek ze een 'bodeloos putje': „Ze schreeuwde altijd om eten.” Nanette hield een voedingsdagboekje bij, schrapte calorierijke tussendoortjes en verleide Femke tot meer fysieke activiteit. Dochterlief viel af, maar werd na verloop van tijd toch weer dikker. Een kinderarts concludeerde dat haar hersens geen verzadigingssignaal geven, waardoor een natuurlijke rem ontbreekt. Rond haar tweede verjaardag woog Femke 16 kilo, een overgewicht van 33 procent. Tijd om het roer om te gooien, vond haar moeder. „Ik wilde haar voortaan alleen nog maar voeden, niet vullen.” Geen snacks dus meer in huis, geen frisdrank en geen uitstapjes die gepaard gingen met hapjes en drankjes. Om van Femke (middelste van drie kinde-

ren) geen buitenbeentje te maken, besloot Nanette tot een aangepaste leefstijl voor het hele gezin. Geen populaire maatregel, want vader Eugène is banketbakker en houdt van een tussendoortje en Nanette is er zelf ook niet vies van. Een regime dat vruchten afwerpt: volgens de schoolarts heeft Femke nu een gezond gewicht. Niettemin zal ze levenslang moeten 'eten met verstand'. Wat nu bij kinderen die het niet redden met meer bewegen en anders eten, bij wie eigenlijk niks helpt? Een maagband (maagverkleining) plaatsen, mag dan als ui-

terste redmiddel, vindt Ernst van Heurn. Hij is hoofd kinderchirurgie van het Academisch Ziekenhuis Maastricht, dat sinds vorig jaar als enige deze omstreden ingreep bij kinderen verricht. Een maagband is een op een 'zwemvleugeltje' lijkend opblaasbaar bandje dat de maag grotendeels afsluit, waardoor die per maaltijd niet meer dan enkele scheppen voedsel toelaat. Het ziekenhuis deed deze ingreep bij dertig kinderen van 12 tot 16 jaar. Ze worden gedurende drie jaar gevolgd en vergeleken met dikke pubers die een leefstijlprogramma volgen, bestaan-

de uit meer bewegen, minder eten en psychologische ondersteuning. De proef is omstreden ('experimenteren met kinderen'), maar Van Heurn vindt de maagband als uiterst middel minder bezwaarlijk dan het verhoogde risico op een vroege dood. Tegenstanders beweren dat jongeren pas rond hun 18de (levenslange) consequenties van zo'n ingreep overzien. Zij zien obesitas in de eerste plaats als een gedragsprobleem dat je niet te lijf moet gaan met medische techniek. Volgens Van Heurn zijn kinderen met morbide obesitas - de levensbedreigende vorm - zo ernstig in

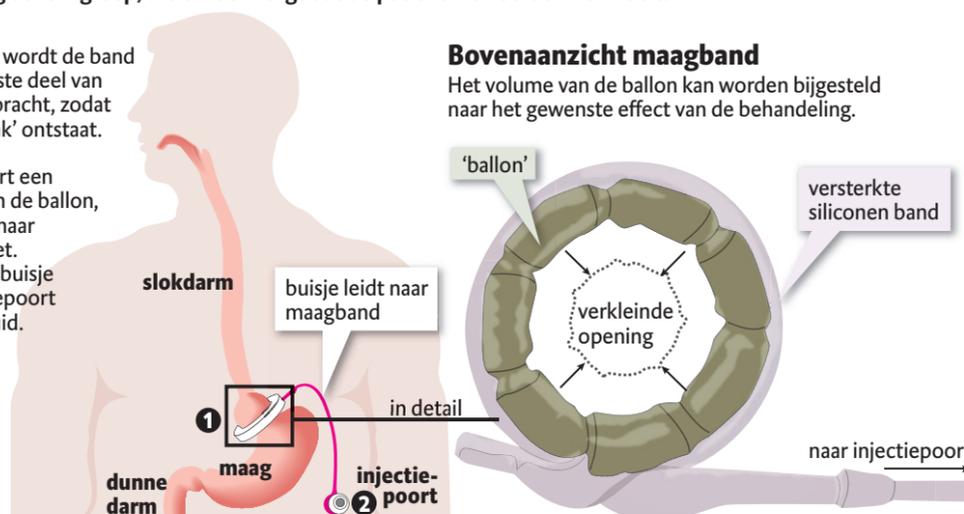
gevaar dat de ingreep hun niet onthouden mag worden. Ze lopen grote kans op hart- en vaatziekten, diabetes, mankementen aan het bewegingsapparaat en depressie. 'Gezellige dikkerds' worden gepest, hebben vaak moeite met het maken van vrienden of bij het vinden van een baan. Toch zijn bij kinderen in de groei de effecten van de operatie op langere termijn nog onduidelijk. Maar tegelijkertijd is ook helder dat bij ernstig overgewicht andere methodes te weinig soelaas bieden. De scheidslijn tussen voor- en tegenstanders van de maagband loopt vooral tussen deskundigen die obesitas zien als een fysiek en medisch probleem en behandelaren die ziekelijk overgewicht beschouwen als een psychosociaal vraagstuk. Laatstgenoemden wijzen een maagband vaker af, omdat die volgens hun niks doet aan het onderliggende probleem. Nanette van der Pol, bestuurslid van de Nederlandse Obesitas Vereniging, vindt obesitas een gevolg van aanleg en (eet)gedrag. Over de maagband zegt ze: „Poeh, moeilijk, ik ben onvoldoende deskundig om daar verstandig over te oordelen. Maar ik hoop dat ik als ouder die afweging nooit zal hoeven maken.”

Nanette van der Pol deelt ervaringen en tips over kinderen met overgewicht op een eigen website: www.kinderobesitas.com
Zie ook: www.obesitasvereniging.nl

Werking van een maagband

Een lichte chirurgische ingreep, die ervoor zorgt dat de patient zich eerder 'vol' voelt.

- 1 Bij een operatie wordt de band rond het bovenste deel van de maag aangebracht, zodat er een kleine 'zak' ontstaat.
- 2 De arts injecteert een zoutoplossing in de ballon, waardoor deze naar binnen toe uitzet. Dit gaat via een buisje met een injectiepoort net onder de huid.

infographic DG, Los Angeles Times | bron GN, Howard Hughes Medical Institute, Allergan, U.S. Centers for Disease Control and Prevention